

Raport o stanie leczenia nerkozastępczego w Polsce 2021 – komentarz redakcyjny

Michał NOWICKI

Klinika Nefrologii, Hipertensjologii
i Transplantologii Nerek Uniwersytetu
Medycznego w Łodzi
Redaktor Naczelny Nefrologii i dializoterapii
polskiej

Numer 4/2021 czasopisma poświęcamy publikacji raportu o stanie dializoterapii w Polsce. Od kilku dekad, co roku, jest to najbardziej wyczekiwany dokument przez polskich nefrologów, dokumentujący wyniki naszej codziennej opieki nad chorymi dializowanymi. Kiedyś raport ukazywał się w postaci monografii, od kilku lat mamy zaszczyt udostępniać łamy naszego czasopisma dla potrzeb jego publikacji. Pamiętam też, jak co roku cieszyliśmy się, że liczba chorych dializowanych zwiększyła się i coroczny trend wzrostowy był zachowany. Niestety okres pandemii zmienił bardzo negatywnie tą statystykę, a śmiertelność chorych dializowanych drastycznie się zwiększyła z powodu częstych zachorowań na COVID-19. Z tego też powodu uznałem, że raport z roku 2021 wymaga komentarza, gdyż oparty został on na danych zbieranych w drugim już roku pandemii i tym samym odzwierciedla on wpływ zmieniającej się skali pandemii na przeżycie dializowanych pacjentów. W raporcie znalazły się już drugi raz (po raporcie z poprzedniego 2020 roku) dane na temat zachorowań na COVID-19 u naszych dializowanych pacjentów. Pojawiły się pierwsze powody do optymizmu, gdyż spadek liczby chorych w porównaniu do roku 2020 był już bardzo niewielki i wyraźnie zwiększyła się liczba chorych rozpoczynających dializoterapię. Pierwsza faza pandemii (tzw. pierwsze dwie jej „fale”), a zwłaszcza okres jesieni 2020 roku, przyniósł bardzo znaczne zwiększenie się częstości zakażeń pacjentów koronawirusem i nasilenie śmiertelności. W kolejnym roku pandemii tj. 2021, liczba zachorowań zmieniła się względnie niewiele (z 5271 do 4129) jednak znacznie mniejsza okazała się śmiertelność chorych. Jednak pomimo tego, jedna czwarta zakażonych zmarła w czasie 6 tygodni od zakażenia, co jeszcze raz podkreśla, że populacja osób dializowanych jest bardzo wrażliwa na zakażenie i na ciężki przebieg choroby. Z tego też powodu, chorzy dializowani zostali zakwalifikowani do grupy szczepionej w pierwszej kolejności, niemal jednocześnie z personelem medycznym. W efekcie wskaźnik „wyszczepienia” wśród chorych dializowanych jest znacznie większy niż w ogólnej populacji i większość chorych ma już za sobą pełny cykl szczepienia łącznie z dawkami przypominającymi. Szczepienie w tej populacji, jednak nie chroni całkowicie przed ryzykiem zgonu w razie zakażenia, co dokumentuje raport, pokazując, że 20% zgonów w przebiegu COVID-19 nastąpiło u chorych zaszczepionych, najczęściej jednak byli to chorzy, którzy dopiero rozpoczęli cykl szczepień. W raporcie nie znalazły się informacje na temat liczby chorych leczonych dializami z powodu ciężkiego ostrego uszkodzenia nerek, które jest najczęstszym powikłaniem COVID-19 ze strony nerek, ale jak sądzę większość takich chorych z powodu ciężkiego przebiegu COVID leczona była metodami ciągłymi w ośrodkach intensywnej terapii. Nie należy też zapominać, że przebiecie COVID-19 może mieć niekorzystne odległe skutki dla czynności nerek, co pewnie zobaczymy w kolejnych raportach w postaci zwiększenia liczby chorych wymagających dializoterapii. Badania przeprowadzone w USA i w Chinach wykazały, że osoby po przejściu COVID są o 35% bardziej narażone na uszkodzenie nerek. Dotyczyło to zwłaszcza pacjentów z ciężkim przebiegiem choroby.

Jak więc Państwo widzą raport w roku 2021 obrazuje typowe problemy leczenia dializacyjnego okresu pandemii COVID-19 pokazując szczególną predyspozycję chorych dializowanych do ciężkiego przebiegu choroby. Pozostaje mieć nadzieję, że pandemia przeminie albo przejdzie w dużo łagodniejsze kolejne fale zakażeń, które już tak dramatycznie nie będą doświadczały naszych pacjentów.